

Hallituksen esitys eduskunnalle työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain voimaantulosäännöksen ja lain siirtymäsäännöksen muuttamisesta ja eräiden muiden lakien muuttamisesta ja täydentämisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain (1269/2020) voimassaoloa 31.12.2024 asti. Samalla esitetään muutettavaksi lain siirtymäsäännöstä vastaavasti.

Esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 9 luvun 1 §:n 3 momentin voimassaoloa 31.12.2024 asti.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2023.

Esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi työttömyysturvalain (1290/2002) 2 a luvun 13 a §:n voimassaoloa 30.6.2025 asti.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2024.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ.....	1
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta	4
1.2 Valmistelu	4
2 Nykytila ja sen arviointi.....	5
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	5
2.2 Nykytilan arviointi	5
2.2.1 Työllisyyden kuntakokeilut.....	5
2.2.2 Kokeilukuntiin siirtynyt valtion henkilöstö	5
2.2.3 Kuntien oma henkilöstöresurssi	6
2.2.4 Kuntakokeilujen asiakkaat	6
2.2.5 Kuntakokeilujen arviointi ja seuranta	6
3 Tavoitteet	6
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	7
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	7
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	7
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	7
4.2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	7
4.2.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset	8
4.2.4 Kokeilujen seuranta.....	8
4.2.5 Käynnistyneiden kokeilujen tilastoseuranta.....	8
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	9
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	9
6 Esityksestä saadut palautteet.....	10
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	10
7.1 Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta.....	10
7.2 Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta.....	10
7.3 Työttömyysturvalaki	10
8 Voimaantulo	11
9 Toimeenpano ja seuranta	11
9.1 Toimeenpano.....	11
9.2 Seuranta.....	11
10 Suhde muihin esityksiin.....	11
10.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä.....	11
10.2 Suhde talousarvioesitykseen	12
11 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	12
LAKIEHDOTUKSET	14
1. Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 23 ja 24 §:n muuttamisesta.....	14
2. Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 9 luvun 1 §:n muuttamisesta.....	15
3. Laki työttömyysturvasta annetun lain 2 a luvun 13 a §:n muuttamisesta	16
LIITE	17
RINNAKKAISTEKSTIT	17

1. Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 23 ja 24 §:n muuttamisesta.....	17
2. Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 9 luvun 1 §:n muuttamisesta.....	18
3. Laki työttömyysturvasta annetun lain 2 a luvun 13 a §:n muuttamisesta	20

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Kuntakokeilulaki on tullut voimaan 1.3.2021 ja on nykyisellään voimassa 30.6.2023 asti. Kuntakokeilulain tavoitteena on edistää pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman tavoitetta työllisyysasteen nostamisesta.

Hallitus päätti puoliväliriihessä 29.4.2021 jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille. Siirron yhteydessä luodaan rahoitusmalli, joka kannustaa kuntia kehittämään toimintaansa työllisyyttä edistäväksi siten, että uudistuksella saavutetaan 7 000–10 000 lisätyöllistä. Valmistelussa tähdätään siihen, että kunnan vastuuta työttömyysturvan perusosan kustannuksista laajennettaisiin sekä työttömyysturvan ja työttömän palveluun aktivoinnin välinen kytkös poistettaisiin. Valtio ja kunnat jakaisivat työllisyyspalvelujen rahoitukseen liittyvää kustannusvastuuta, jolloin turvattaisiin kuntien kannusteet järjestää palveluja myös heikommassa työmarkkina-asemassa oleville. Jatkovalmistelussa selvitetään, mitkä tehtävät on tarkoituksenmukaista valtion järjestää valtakunnallisesti valtion toimesta kuitenkin niin, että valtiolle ei jää vastuu yksittäisten kuntien palveluista. Uudistuksessa huomioidaan palvelujen yhdenvertainen saatavuus. Jatkovalmistelussa arvioidaan kunnille siirrettävien tehtävien rahoituksen sisällyttämistä valtionosuusjärjestelmään. Hallitun toimeenpanon varmistamiseksi hallituksen esitys valmistellaan siten, että tehtävät siirtyvät vuoden 2024 aikana. Kuntakokeilulle säädetään jatko siihen asti.

Tällä hallituksen esityksellä kuntakokeilulain voimassaoloa ehdotetaan jatkettavaksi 31.12.2024 asti.

Lakimuutosta valmisteltaessa on ilmennyt myös eräitä muita muutostarpeita. Muutokset olisi perusteltua toteuttaa tässä samassa yhteydessä.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä.

Kirjallinen lausuntokierros järjestettiin 30.9.2021–11.11.2021. Lausuntopyyntö julkaistiin lausuntopalvelu.fi-palvelussa, jossa kaikilla halukkailla oli mahdollisuus antaa asiassa lausuntonsa.

Lausuntoja pyydettiin erikseen seuraavilta tahoilta: muut ministeriöt, kuntakokeilulain mukaiset kokeilukunnat, TE-toimistot, ELY-keskukset ja Kuntaliitto.

Hallituksen esityksestä on käyty kuntalain 11 §:n mukainen neuvottelu ja asia on käsitelty kuntatalouden ja –hallinnon neuvottelukunnassa 7.12.2021.

Hallituksen esityksen tausta-aineisto on saatavilla julkisessa palvelussa osoitteessa <https://tem.fi/hankesivu?tunnus=TEM074:00/2021>.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilulla osa TE-palveluiden tehtävistä on siirretty väliaikaisesti kuntakokeilulain 3 §:ssä mainituille kokeilualueille. Näistä kokeilualueiden kuntien julkisista työvoima- ja yrityspalveluista on säädetty kuntakokeilulain 10 §:ssä.

2.2 Nykytilan arviointi

2.2.1 Työllisyyden kuntakokeilut

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti kuntien roolia työllisyyspalveluiden järjestäjänä vahvistetaan.

Ensimmäisenä toimenpiteenä käynnistettiin 1.3.2021 työllisyyden kuntakokeilut, joissa kokeilukunnat vastaavat osin alueensa työ- ja elinkeinopalveluiden (TE-palvelut) tarjoamisesta. Työllisyyskokeiluissa tavoitellaan vahvempaa vaikuttavuutta työllisyyden edistämiseksi sovittamalla yhteen valtion ja kuntien resursseja, osaamista ja palveluja. Työllisyyden kuntakokeiluihin osallistuu 25 kokeilualuetta, jotka käsittävät yhteensä 118 kuntaa.

Kokeiluihin ohjataan kokeilualueilla ne työttömät ja työvoimapalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Lisäksi kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat sekä kaikki maahanmuuttajat ja vieraskieliset, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapalveluissa kokeilualueiden TE-toimistoissa. Kokeilukunta vastaa näiden asiakasryhmien julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden (TE-palveluiden) tarjoamisesta.

Työllisyyskokeilujen tavoitteena on entistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Kokeilujen tarkoituksena on parantaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja heikommassa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille. Kokeiluissa kehitetään työnhakijoille tarjottavia työllistymistä tukevia palveluja ja palvelumalleja, joiden avulla voidaan entistäkin paremmin tunnistaa ja ratkaista asiakkaiden yksilölliset palvelutarpeet, työllistymisen esteet sekä osaamisen kehittämistarpeet.

Kokeiluissa asiakaslähtöisyyttä tehostetaan integroimalla työllisyys-, koulutus- sekä sosiaali- ja terveyspalvelut entistä tiiviimmin yhteen. Kuntien palvelumallia ei rajata tiukasti, vaan ne voivat kehittää palveluja oman alueen työnhakijoiden ja työnantajien tarpeista käsin.

2.2.2 Kokeilukuntiin siirtynyt valtion henkilöstö

Valtiolta siirtyi kokeilukuntiin yhteensä 1121 henkilötyövuotta, mikä vastasi reilua kolmannesta TE-toimiston kaikista resursseista ja noin 50 %:a TE-toimiston suoraan henkilöasiakaspalveluun kohdennetuista resursseista. On huomioitava, että kaikki TE-toimiston tehtävät eivät kokeiluissa siirtyneet kuntien vastuulle. Tämän vuoksi myös resurssien osalta jouduttiin tekemään rajauksia.

TE-toimiston virkamiehen siirtämisessä kuntakokeiluun on virkamieslain mukaisesti tullut ottaa huomioon, että virkamiehellä on riittävät edellytykset ja osaaminen hoitaa tehtäviä, joihin hän siirtyy. Tämän arvion TE-toimiston virkamiehen siirtämisessä kuntakokeiluun on virkamieslain mukaisesti tullut ottaa huomioon, että virkamiehellä on riittävät edellytykset ja osaaminen hoitaa tehtäviä, joihin hän siirtyy. Tämän arvion teki TE-toimisto, jonka hallinnolliseen

alaisuuteen siirtynyt henkilöstö kuuluu kuntakokeiluissakin. Osaaminen arvioitiin suhteessa kuntakokeilun ilmoittamaan tehtävänkuvaukseen. Tehtävänkuvaukset hyväksyttiin TE-toimistojen hallintojohtajilla.

2.2.3 Kuntien oma henkilöstöresurssi

TE-toimistosta siirtyneen resurssin lisäksi lähtökohtana on ollut, että myös kunnat kohdentaisivat merkittävästi resursseja kokeilujen toimeenpanoon. Panostuksen suuruus vaihtelee kokeilukunnittain. Kokeilujen ollessa käynnissä hieman yli puoli vuotta näyttäisi siltä, että osa kokeiluista on kohdentanut merkittävästi omaa henkilöstöresurssiaan kokeiluihin, osa sen sijaan toteuttaa siirtyviä tehtäviä ensisijaisesti valtiolta siirtyvän resurssin turvin. Yhteispanostuksella on kokeiluissa merkittävä vaikutus mm. asiakas-kuormitukseen.

2.2.4 Kuntakokeilujen asiakkaat

Kuntakokeiluihin siirrettiin maaliskuun 2021 aikana 231 978 asiakasta. Asiakasmäärä on ollut hienoisessa kasvussa, kun heinäkuussa 2021 kokeiluasiakkaita oli 240 542. Heistä työttömiä ja lomautettuja n. 167 000 (69 %).

Asiakasmääriltään suurin kokeilu kokeilujen käynnistyessä oli Helsingin kokeilu (48 868 työnhakijaa), toiseksi suurin Pirkanmaan kokeilu (29 836) ja kolmanneksi suurin Vantaa-Keravan kokeilu (22 730). Alle 30-vuotiaiden työnhakijoiden osuus oli suurin Oulun seudun kokeilussa (46,9 %), Jyväskylän seudun kokeilussa (45,1 %) ja Seinäjoen seudun kuntakokeilussa (45,1 %). Vieraskielisten työnhakijoiden osuus korostui Espoon kokeilussa (52 %), Vantaa-Keravan kokeilussa (50 %) ja Helsingin kokeilussa (42 %).

Heinäkuun 2021 lopussa työllisyyden kuntakokeilujen asiakkaina oli 110 180 rakennetyöttömän kriteerit täyttävää työnhakijaa. Näistä 65 104 oli yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita pitkäaikaistyöttömiä. Pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä työnhakijoista oli 39,1 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömien asiakkaiden osuus työttömistä oli korkeinta Raasepori-Hangon kokeilussa (50,5 %), Porvoon kokeilussa (48,1 %) ja Lahden seudun kokeilussa (47,1 %). Volyymeiltaan eniten pitkäaikaistyöttömiä oli Helsingin kuntakokeilussa (16 975).

Kuntakokeilujen yleisimmin käytetyt palvelut olivat omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella (15767), kuntouttava työtoiminta (10501) ja palkkatuettu työ (10397). On kuitenkin huomiotava, että osa palveluista on alkanut jo asiakkaan ollessa TE-toimiston asiakkaana.

2.2.5 Kuntakokeilujen arviointi ja seuranta

Kuntakokeiluista toteutetaan VN TEAS-tutkimus, jonka väliraportit ilmestyvät marraskuussa 2021, lokakuussa 2022 ja loppuraportti syyskuussa 2023. Lisäksi työllisyyden kuntakokeiluja seurataan säännöllisesti, ja kuukausittain julkaistaan tilastokatsaus kokeilujen edistymisestä työ- ja elinkeinoministeriön verkkosivulla. Siellä on myös julkinen tietoportaalii, josta kuka tahansa kiinnostunut voi käydä tutkimassa kokeilujen edistymistä. Valtakunnallinen asiakastytyväisyyskysely toteutetaan säännöllisin väliajoin, ja kuukausittain kokoontuva kokeilujen kansallinen ohjausryhmä seuraa ja tukee kokeilujen onnistumista.

3 Tavoitteet

Ehdotetulla työllisyyden kuntakokeilulain voimassaolon jatkamisella on tarkoituksena jatkaa kuntakokeilua, kunnes TE-palvelut siirretään pysyvästi valtiolta kuntien järjestämisvastuulle. Jatkamalla kuntakokeilua TE-palveluiden asiakkaat säästyisivät tarpeettomilta siirroilta valtion

ja kunnan toteuttamien TE-palveluiden välillä. Lisäksi TE-toimistojen henkilöstö säästyisi ylimääräisiltä siirroilta valtion ja kunnan välillä.

Kuntakokeilun jatkamisella mahdollistetaan työllisyyden hoidon palvelumallien kehittäminen edelleen vuosien 2023-2024 aikana, ennen kuin TE-palveluiden järjestäminen on tarkoituksena siirtää pysyvästi kuntien vastuulle.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Tällä esityksellä kuntakokeilulain voimassaoloa esitetään jatkettavaksi 31.12.2024 asti. Samalla esitetään kuntakokeilulain täytäntöönpanon edellyttämiä muutoksia julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin ja työttömyysturvalakiin.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

Työllisyyden kuntakokeilujen jatkaminen 31.12.2024 asti muodostaisi noin 4 019 000 euron kustannukset vuodessa valtiolle. Tämä 4 019 000 euron summa muodostuu perustietotekniikan, järjestelmäkustannusten ja henkilöstön aiheuttamista kustannuksista. Perustietotekniikan osuus näistä kuluista on noin 1 120 000 euroa, järjestelmäkustannusten osuus noin 2 400 000 euroa ja henkilöstökulujen noin 280 000 euroa.

Lisäksi esitys aiheuttaisi vuodelle 2023 65 000 euron ja vuodelle 2024 130 000 euron lisämenon momentille 28.40.01 (aluehallintovirastojen toimintamenot), jolta katetaan kokeilujen laillisuusvalvonta. Valvonnalla pyritään varmistamaan asiakkaille erityisesti yhdenvertainen toimeentulon turva ja palvelujen saatavuus, yksityiselämän suoja sekä kielellisten oikeuksien toteutuminen.

Hallituksen esityksessä nykyisin voimassaolevaksi kuntakokeilulaiksi (HE 87/2020, s. 23) on arvioitu kuntakokeilusta kunnille koituvia kustannuksia seuraavasti: ”Esitys ei lähtökohtaisesti lisää kokeilualueen kuntien työllisyyden hoidon menoja. Kokeilualueeksi hakeutuneilta kunnilta edellytetään omarahoitusta, joka on 15 % kunnan vuonna 2018 maksamasta työmarkkinatukiosuudesta per vuosi. Esityksen mukaisten kokeilualueiden nykyisten työllisyyden hoidon panostusten katsotaan sellaisenaan täyttävän omarahoitusta koskevan edellytyksen.”.

Kuntakokeilulain jatkaminen ei lisää kuntien kustannuksia verrattuna nykyiseen. Tämän mukaisesti kunnilta edellytettäisiin jatkossakin edellä kuvattua 15 %:n omarahoitusosuutta.

Työ- ja elinkeinoministeriö pyrki yhteistyössä Kuntaliiton kanssa selvittämään kokeilualueiden kunnille lähetetyllä kyselyllä kunnille kuntakokeilulain esitetystä voimassaolon jatkamisesta aiheutuvia kustannuksia, mutta vastaajien määrä jäi niin vähäiseksi, että kattavaa arviota kunnille keskimäärin aiheutuvista kustannuksista ei voitu tämän kyselyn perusteella tehdä.

4.2.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Työ- ja elinkeinotoimistoista kokeilukuntiin siirtynyt henkilöstö jatkaa työskentelyä kokeilukunnissa ilman edestakaista siirtelyä. Työllisyyden kuntakokeilujen jatkamisen johdosta kokeiluun siirtyneiden TE-toimiston virkamiesten kanssa käydään yhteistoimintamenettelyt. YT-neuvottelut käydään syksyn 2022 aikana.

Kokeilualueiden kuntien vastuulla olisi käydä kuntien henkilöstön yhteistoimintaneuvottelut, joista säädetään työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetussa laissa (449/2007).

4.2.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Voimassa oleva kuntakokeilu on kaikkiin suomalaisiin kokeilulakeihin nähden poikkeuksellisen laaja. Kokeilun piiriin kuuluu ensi vaiheessa 71 % työ- ja elinkeinotoimistojen työttömistä työnhakijoista, työllistetyistä ja työllistymistä edistävässä palveluissa olevista, alle 30-vuotiaista ja vieraskielisistä. Ehdotetulla kokeilun jatkamisella turvataan palvelumallien ja palveluiden kehittämistä vuoteen 2024 saakka, jolloin järjestämisvastuu varsinaisesti siirtyy TE-palveluista valtiolta kuntiin.

4.2.4 Kokeilujen seuranta

Työ- ja elinkeinoministeriö seuraa työllisyyden kuntakokeilujen edistymistä lukuisilla tavoilla ja tietoa halutaan tarjota myös avoimesti kansalaisten, median ja päättäjien käyttöön.

Julkista seurantaa varten työ- ja elinkeinoministeriö ja KEHA-keskus ovat rakentaneet erillisen tietoportaalin, jonka kautta yksittäisten kokeilukuntien tai -alueiden kehitystä voi tarkastella ennalta valittujen työllisyysmittarien valossa. Portaalin tiedot perustuvat TEM:n viralliseen tilastojärjestelmään (TEM Työnvälitystilasto) ja TE-palveluiden yhteiseen URA-asiakastietojärjestelmään.

Tietoportaali sisältää neljä laajempaa sovelluskokonaisuutta, joiden avulla on mahdollista seurata muun muassa kokeilujen ja TE-toimistojen vastuulla olevien työnhakijamäärien, palveluiden käytön ja virtaamatietojen sekä työttömyysasteen kehitystä kokeilukunnissa tai -alueilla.

Työllisyyden kuntakokeilujen vaikutuksia tullaan arvioimaan valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoiminnan (VN TEAS) hankkeen avulla. Tutkimuksessa tullaan kiinnittämään huomiota muun muassa kokeilujen alueellisiin erityispiirteisiin ja alueellisten yhteistyörakenteiden syntyyn sekä kokeilujen kehittämiin erityyppisiin asiakaspalvelumalleihin. Erityishuomio kiinnitetään kokeilujen työllisyys-, kustannus- ja hyvinvointivaikutuksiin.

Tutkimuksen ensimmäinen väliraportti julkaistaan syksyllä 2021, toinen raportti vuoden 2022 aikana ja loppuraportti syksyllä 2023. Hankkeen toteutuksesta vastaa Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) johtama tutkijakonsortio. Hankkeen edistymistä seuraa työ- ja elinkeinoministeriön, valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön edustajista koostuva ohjausryhmä.

Tietoportaalin tiedot päivittyvät samassa aikataulussa TEM:n virallisten työllisyystilastojen julkaisun kanssa eli noin kuukauden välein.¹

4.2.5 Käynnistyneiden kokeilujen tilastoseuranta

Työllisyyden kuntakokeilujen käynnistymisen yhteydessä maan kaikkiin kokeilukuntiin siirtyi yhteensä 230 000 työnhakija-asiakasta, joista noin 70 prosenttia oli työttömiä tai lomautettuja. Kokeilujen käynnistyessä kokeilukuntien työttömien osuus työvoimasta oli 13,2 prosenttia eli hieman korkeampi kuin koko maassa. Asiakasmääriltään suurimmat kokeilut olivat Helsingin

---

¹ <https://tem.fi/tyollisyyskokeilujen-tilastoseuranta-ja-arviointi>, 8.9.2021

kokeilu (48 000 työnhakijaa), Pirkanmaan maakunnallinen kokeilu (29 000 työnhakijaa) ja Vantaa-Kerava seudun kokeilu (16 000 työnhakijaa). Työttömien työnhakijoiden osuus oli kokeilujen alkuvaiheessa korkein Helsingissä (77 %) ja Raasepori-Hangon kokeilussa (76 %). Eniten vieraskielisiä asiakkaita oli Espoon, Vantaa-Keravan ja Helsingin kokeiluissa ja eniten alle 30-vuotiaita nuoria Oulun seudun, Jyväskylän seudun ja Rovaniemen seudun kokeiluissa. Rakenneyöttömät muodostivat noin 43 prosenttia kaikista kokeilujen asiakkaista. Heidän osuutensa oli suurin Raasepori-Hangon ja Porvoon kokeiluissa.

Heinäkuuhun mennessä kokeilujen kokonaisasiakasmäärät ovat kasvaneet noin neljä prosenttia lähtötilanteeseen verrattuna. Työttömien määrä on kasvanut noin 3 prosenttia. Työttömät muodostavat edelleen noin 70 prosenttia kaikista kokeilujen asiakkaista. Etenkin pitkäaikaistyöttömien määrät ovat kasvaneet (12 %). Positiivinen muutos on kohdentunut lomautettuihin, joiden määrä on työmarkkinoiden elpymisestä johtuen laskenut koko maassa. Työnhakijoiden aktiivointiaste on kokeiluissa myös laskenut lähtötilanteeseen verrattuna ja oli heinäkuun lopussa 23,6 prosenttia. Maalis-heinäkuun aikana kokeilualueet ovat ohjanneet työnhakijoita pääasiassa kuntouttavaan työtoimintaan (16 000 alkanutta jaksoa), työvoimakoulutukseen (8 100 alkanutta jaksoa) ja erilaisiin kokeiluihin (7 600 alkanutta jaksoa). Kokeilujen käynnistyessä kuntien vastuulle siirtyneiden asiakkaiden suunnitelmavelka eli se osuus työttömistä, joilta puuttui ajantasainen työllistymissuunnitelma, oli korkea. Elokuuhun mennessä suunnitelmavelka on joillakin alueilla laskenut, kun taas joillain alueilla se on pysynyt erityisen korkealla tasolla tai noussut. Keskimäärin 66 prosentilta kokeilujen vastuulla olevalta työttömältä puuttui elokuun lopussa ajantasainen suunnitelma, mikä on erittäin korkea lukema.

Kokeilujen yksi keskeinen tekijä oli valtion ja kuntien resurssien yhdistäminen. Tämä näkyy mm. siinä kuinka monta työnhakija-asiakasta yhdellä kunnan asiantuntijalla on vastuullaan. Kokeilujen tilanne on tältä osin kaksijakoinen. Yhtäältä mukana on kokeiluja, joissa on päästy jopa alle 100 asiakkaaseen per asiantuntija. Toisen ääripään muodostavat kokeilut joissa liikutaan yli 200 asiakkaan asiantuntijakohtaisessa kuormituksessa. Asiakaskuormituksen suuruus riippuu pitkälti siitä, kuinka paljon kokeilu on panostanut omaa resurssia asiakaspalveluun.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Esityksellä on tarkoitus jatkaa nykytilaa eli kuntakokeilulain voimassaoloa 31.12.2024 asti. Tämän vuoksi kuntakokeilulain edellä mainitun voimassaolon jatkamisen vaihtoehtona voidaan nähdä, että kuntakokeilulain voimassaoloa ei jatkettaisi, vaan että kuntakokeilulain voimassaolon annettaisiin päättyä nykyisin voimassaolevan kuntakokeilulain voimassaolossäännöksen mukaisesti 30.6.2023.

Kuntakokeilulain jatkamista koskevat resurssiarviot ja muut arviot ovat nykyisin voimassaolevaa kuntakokeilulakia koskevan hallituksen esityksen (HE 87/2020) kaltaiset, ellei tällä välin tapahtuvista muista uudistuksista muuta johdu. Päätös olla jatkamatta kuntakokeilulakia tämän esityksen mukaisesti voisi johtaa tilanteeseen, jossa järjestämisvastuu kuntakokeilun mukaisissa TE-palveluissa sekä kohderyhmässä siirtyisi lyhyeksi ajaksi takaisin valtiolle ennen kuin TE-palvelut siirtyvät pysyvästi kuntien järjestämisvastuulle vuoden 2024 aikana. Tämän kaltainen siirto, joka tehtäisiin hyvin lyhyeksi aikaa ei ole tarkoituksenmukaista ja voisi aiheuttaa sekaannusta asiakkaiden ja TE-asiantuntijoiden keskuudessa. Kuntakokeilulain jatkaminen tarjoaisi myös mahdollisuuden edelleen kehittää työllisyysenhoidon palveluja ja palvelumalleja kokeilukunnissa ilman keskeytystä, mikä sujuvoittaisi pysyvään TE-palvelurakenteeseen siirtymistä.

6 Esityksestä saadut palautteet

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta

23 §. Voimaantulo. Laki on nykyisellään voimassa 1.3.2021-30.6.2023. Ehdotetaan, että lain voimassaoloa muutetaan siten, että laki olisi voimassa 1.3.2021-31.12.2024.

Esitetyn muutoksen tarkoituksena on jatkaa lain voimassaoloa, kunnes TE-palveluiden pysyvistä siirrosta kuntiin säädetään lailla hallituksen puoliväliriihen 29.4.2021 päätökseen sisältyvän tavoitteen mukaisesti.

24 §. Siirtymäsäännös. Lainkohdan 4 momentissa todetaan, että asiakkaiden ohjaaminen kokeiluun päättyy 31 päivänä maaliskuuta 2023. Ehdotetaan, että lainkohtaa muutettaisiin siten, että asiakkaiden ohjaaminen kokeiluun päättyisi vasta 30.9.2024, jos edellä mainittu ehdotus kuntakokeilulain voimassaolon jatkamisesta hyväksytään tehtäväksi kuntakokeilulain 23 §:ään.

7.2 Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta

9 luku. Kulukorvaus.

1 §. Oikeus kulukorvaukseen. Lainkohdan 3 momentti on nykyisellään voimassa 1.3.2021-30.6.2023. Ehdotetaan, että lainkohdan 3 momentin voimassaoloa muutetaan siten, että lainkohdan 3 momentti olisi voimassa 1.3.2021-31.12.2024.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 9 luvun 1 §:n 3 momentin voimassaolo päättyy nykyisin voimassaolevan kuntakokeilulain voimassaolon päättyessä 30.6.2023. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 9 luvun 1 §:n 3 momenttia säätämisen lähtökohtana on ollut se, että työvoimapolitiikan asiakkaalle maksettava kulukorvaus palveluun osallistumisesta aiheutuvista kustannuksista on edellytys sille, että palveluun osallistumisesta voidaan velvoittaa työvoimapolitiikan asiakkaalta. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 9 luvun 1 §:n 3 momentissa kulukorvauksen maksaminen on säädetty työ- ja elinkeinotoimistojen asiakkaiden osalta työ- ja elinkeinotoimistojen tehtäväksi. Kuntakokeilulain 10 §:n 1 momentin 3 kohdan c-alakohdassa kuntakokeilulain mukaisten kokeilualueiden kuntien tehtäväksi on säädetty myöntää valtion lukuun julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 9 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua harkinnanvaraista kulukorvausta kuntien työvoimapolitiikan asiakkaille. Tämän vuoksi voidaan pitää perusteltuna, että julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 9 luvun 1 §:n 3 momentin voimassaoloa jatkettaisiin olemaan voimassa 31.12.2024 asti, jolloin lainkohdan voimassaolo vastaisi kuntakokeilulain esitettyä jatkettua voimassaoloa.

7.3 Työttömyysturvalaki

2 a luku. Työvoimapolitiikasta moitittava menettely.

13 a §. Kustannukset palveluun osallistumisesta. Lainkohta on nykyisellään voimassa 1.3.2021-31.12.2023. Ehdotetaan, että lainkohdan voimassaoloa muutetaan siten, että lainkohta olisi voimassa 1.3.2021-30.6.2025. Esitettyllä lainkohdan voimassaoloajan jatkamisella varmis-

tettaisiin, että kokeilun aikana aloitetut palvelut ovat päättyneet. Tämä voimassaoloajan jatkamista koskeva perustelu vastaa valiokunnan mietinnössä (TyVM 16/2020 vp, s. 22) mainittua perustelua tämän lainkohdan säätämiseksi olemaan voimassa nykyisen kuntakokeilulain voimassaoloajan jälkeen 31.12.2023 asti.

8 Voimaantulo

Lakimuutokset työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettuun lakiin ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin ehdotetaan tulemaan voimaan 1.7.2023. Lakimuutokset työttömyysturvasta annettuun lakiin ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2024. Lakimuutokset työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettuun lakiin ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin olisivat voimassa 31.12.2024 saakka. Lakimuutokset työttömyysturvasta annettuun lakiin olisivat voimassa 30.6.2025 saakka.

9 Toimeenpano ja seuranta

9.1 Toimeenpano

Työ- ja elinkeinotoimistot ovat valmistautuneet käymään yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain (1233/2013) 15 §:ssä tarkoitettua yhteistoimintaneuvottelua tässä laissa tarkoitettua kokeilun henkilöstövaikutuksista työ- ja elinkeinotoimistoissa syksyn 2022 aikana.

Kokeilualueiden kuntien vastuulla olisi käydä kuntien henkilöstön yhteistoimintaneuvottelut, joista säädetään työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetussa laissa (449/2007).

9.2 Seuranta

Kokeilun vaikuttavuuden arviointi toteutetaan valtioneuvoston kanslian koordinoimalla valtioneuvoston yhteisenä TEAS-hankkeena. Valtioneuvoston kanslian koordinoimalla valtioneuvoston yhteisellä selvitys- ja tutkimustoiminnalla (VN TEAS) tuotetaan tietoa päätöksenteon, tiedolla johtamisen ja toimintakäytäntöjen tueksi. Työ- ja elinkeinoministeriö on valinnut arvioinnin toteuttajatahoksi Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen ja Tampereen yliopiston yhteisen tutkimuskonsortion. Hanke on aloittanut toimintansa helmikuussa 2021.

Arvioinnilla tavoitellaan parempaa tietoa työllisyyden kuntakokeiluiden välittömistä ja pitkäkestoisista vaikutuksista. Arviointituloksia hyödynnetään työvoimapolitiittisen palvelurakenteen jatkokehittämisen tukena. Arvioinnissa pyritään reunaehtojen puitteissa tarkastelemaan kokeilujen vaikutuksia suhteessa kohderyhmien työllistymiseen, palvelupolkujen muodostumiseen tai muihin positiivisiin työmarkkinasiirtymiin, kuntien ja valtion yhteisten palveluprosessien sujuvuuteen ja työnhakijoiden työmarkkina-oluiden muutokseen sekä palvelujärjestelmän kustannustehokkuuteen. Tutkimushanke koostuu kolmesta työpaketista. Arviointi toteutetaan hyödyntämällä sekä määrällisiä että laadullisia menetelmiä. Hanke julkaisee ensimmäisen väliraporttinsa marraskuun 2021 aikana. Hankkeen loppuraportti julkaistaan vuoden 2023 syksyllä.

10 Suhde muihin esityksiin

10.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Työ- ja elinkeinoministeriössä on valmisteilla hallituksen esitys eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja eräiden työttömyysetuuden saamisen edellytysten uudistamista koskevaksi

lainsäädännöksi. Edellä viitattu hallituksen esitys saattaa toteutuessaan johtaa tarpeeseen muuttaa nyt käsillä olevassa hallituksen esityksessä muutettavaksi esitetyn työttömyysturvalain (1290/2002) pykälänumerointia.

Työ- ja elinkeinoministeriössä on valmisteilla hallituksen esitys eduskunnalle työ- ja elinkeinohallinnon asiakastietojen käsittelyä ja palvelualustaa koskevaksi lainsäädännöksi. Muiden muutosten lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi väliaikaisesti julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 12 luvun 6 §:n 2 momenttia ja lainkohtaa esitetään olemaan voimassa 30.6.2023 asti. Mikäli edellä mainittu hallituksen esitys ja nyt käsillä oleva kuntakokeilulain jatkamista koskeva hallituksen esitys hyväksytään, on julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 12 luvun 6 §:n 2 momentin voimassaoloa jatkettava 31.12.2024 asti esitettyä kuntakokeilulain voimassaolon jatkamista vastaavasti.

10.2 Suhde talousarvioesitykseen

Esitetyistä kuntakokeilulain voimassaolon jatkamisesta valtiolle aiheutuvat lisäkustannukset, jotka kohdistetaan ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämisen ja hallintokeskukselle (KEHA-keskus) ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoille ovat yhteensä noin neljä miljoonaa.

Lisäksi esityksestä aiheutuisi valtiolle aluehallintovirastojen toimintamenoihin kohdistettavat 195 000 euron lisäkustannukset.

Esityksen taloudellisia vaikutuksia ja kustannusten jakautumista on selostettu tarkemmin tämän esityksen kohdassa 4.2.1.

Tällä esityksellä kuntakokeilulain voimassaoloa jatkettaisiin nykyisen lain voimassaolon päättymisen 30.6.2023 jälkeen aina 31.12.2024 asti. Vuosien 2023 ja 2024 osalta edellä aiheutuviksi kuvatut kustannukset on tarkoitus kattaa työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan kehuksesta momentilta 32.30.51 (Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut, siirtomääräraha 2v). Hankkeella ei siten ole budjettivaikutuksia eikä sitä tarvitse kytkeä valtion talousarvioon.

11 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Nykyinen kuntakokeilulaki on voimassa 1.3.2021-30.6.2023. Tällä esityksellä kuntakokeilua esitetään jatkettavaksi 31.12.2024 asti. Hallitus päätti puoliväliriihessä keväällä 2021 jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille. Palvelut siirtyvät kunnille vuoden 2024 aikana. Tämän vuoksi voidaan pitää tarkoituksenmukaisena, että kuntakokeilua jatkettaisiin 1.7.2023-31.12.2024 välinen aika. Kuntakokeilulain jatkolle suunniteltua aikaa voidaan pitää myös eräiden muiden määräaikaisten lakien voimassaoloon nähden verrattain lyhyenä.

Kuntakokeilulain jatkamista tässä esityksessä ehdotetulla tavalla voidaan pitää myös kuntien toiminnan suunnittelun ja ennakoinnin kannalta perusteltuna, kun kuntakokeilulain voimassaolo ei päättyisi ennen TE-palveluiden siirtoa pysyvästi kuntien vastuulle tarkoittavan lainsäädännön voimaantuloa. Kuntakokeilulain jatkamisella pysyvän TE-palveluiden siirtoa kuntiin koskevan lainsäädännön voimaantuloon asti voitaisiin siten suojata myös asiakkaiden oikeusturvaa ja hyvää hallintoa, kun jo kerran kuntiin siirrettyä toimintaa ei jouduttaisi väliaikaisesti siirtämään takaisin valtion tehtäväksi. Samalla TE-palveluiden henkilöstö säästyisi ylimääräisiltä siirroilta valtion ja kuntien välillä. TE-palveluiden siirrolla kuntiin on ennakoitu olevan työllistymistä kannustavia ja syrjäytymistä ehkäiseviä vaikutuksia. TE-palveluiden siirron kuntiin aiheuttamista vaikutuksista ei kuitenkaan ole vielä ehditty saamaan tutkimustietoa. Kuntakokeilulain

voimassaollessa saatuja tuloksia on siten tarkoitus käyttää pysyvän lainsäädännön valmistelussa.

Esityksellä on liittymäkohtia kunnalliseen itsehallintoon ja yhdenvertaisuuteen.

Lakia voitaisiin soveltaa ainoastaan kokeilun piiriin hakeutuneissa kunnissa ja tällainen järjestely merkitsee siten lähtökohtaisesti poikkeamista perustuslain 6 §:n 1 momentissa taatusta yhdenvertaisuudesta.

Kuntakokeilulakiin kokeilualueiksi valikoituneet kunnat ja kokeilukuntien asukkaat ovat tulleet erilaiseen asemaan maan muun osien ja niiden asukkaiden kanssa, koska heidän asuinalueensa kunnat ovat kunnallisen päätöksenteon kautta niin itse päättäneet. Tällä esityksellä kuntakokeilulain voimassaoloa esitetään jatkettavaksi ja esityksen tarkoituksena on, että kokeilussa jatkavat ne kunnat, jotka nykyisin voimassa olevassa kuntakokeilulaissa on nimetty kokeilukunniksi. Kokeilukunnilla ei siten olisi oikeutta irtautua kokeilusta nykyisin voimassa olevan kuntakokeilulain voimassaolon päättymisen jälkeen. Voidaan katsoa, että tässä muodossa kokeilun määrälläinen jatkaminen ei enää aiheuta merkittävää poikkeusta kokeilualan asukkaiden yhdenvertaisuuteen muuhun maahan verrattuna. Lisäksi kuntakokeilulakiin kokeilukunniksi valikoituneiden kuntien velvoittamista jatkamaan kokeilukuntina myös nykyisin voimassa olevan kuntakokeilulain voimassaolon päättymisen jälkeen voidaan pitää perusteltuna, koska joidenkin kuntien irtautuminen kokeilusta ennen suunnitteilla olevan TE-palveluiden pysyvään siirtoon kuntiin johtavan lainsäädännön voimaantuloa saattaisi aiheuttaa samanlaisia kielteisiä seurauksia mm. asiakkaiden ja henkilöstön ylimääräisten siirtymien ja muiden seikkojen osalta, joita on kuvattu edellä tässä kappaleessa kuin, jos kuntakokeilulain voimassaoloa ei jatkettaisi minkään kunnan osalta, kunnes TE-palveluiden pysyvää siirtoa kuntiin koskevan lainsäädännön on tarkoitus tulla voimaan.

Ehdotettu laki olisi voimassa rajoitetun ajan ja sen voimassaoloaikana valmistellaan lakimuutosta, jonka perusteella TE-palvelut on tarkoitus siirtää pysyvästi kokonaisuudessaan kuntien vastattaviksi.

Edellä mainitun johdosta katsotaan, että lakiehdotus voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 23 ja 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain (1269/2020) 23 ja 24 § seuraavasti:

23 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2021 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2024.

24 §

Siirtymäsäännös

Lain 4 §:ssä tarkoitettu henkilö, jonka työnhaku työ- ja elinkeinotoimistossa on alkanut viimeistään 28 päivänä helmikuuta 2021, on siirrettävä kokeilualueen kunnan asiakkaaksi viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2021. Näissä tilanteissa kokeilualueen kunnan toimivalta alkaa tässä laissa tarkoitetulla tavalla, kun se on saanut työ- ja elinkeinotoimistolta 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen. Työ- ja elinkeinotoimiston virkamies, joka on siirretty työskentelemään kokeilualueen kunnan johdon ja valvonnan alaisena, jatkaa kokeilualueen kunnan asiakkaaksi siirrettävään henkilöön liittyviä tehtäviään työ- ja elinkeinotoimiston lukuun siihen asti, kun kunta on saanut 5 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleviin etuuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Jos työttömälle työnhakijalle on laadittu työllistymissuunnitelma tai sitä korvaava suunnitelma ennen hänen ohjaamistaan kunnan asiakkaaksi, suunnitelma velvoittaa asiakasta ja kuntaa siihen saakka, kunnes se on tarkistettu. Kunnan asiakkaaksi siirtyneen työnhakijan tulee ilmoittaa suunnitelmassa sovittujen toimien toteutumisesta kunnalle.

Asiakkaiden ohjaaminen kokeiluun päättyy 30 päivänä syyskuuta 2024.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____ .

2.

Laki

julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 9 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lakia julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 9 luvun 1 § seuraavasti:

9 luku

Kulukorvaus

1 §

Oikeus kulukorvaukseen

Työttömyysetuutta saavalla työnhakijalla on oikeus saada palveluun osallistumisesta aiheutuvien matka- ja muiden kustannusten korvaamiseksi kulukorvausta seuraavien palveluiden ajalta:

- 1) työvoimakoulutus;
- 2) kohta on kumottu L:lla 29.12.2016/1456.
- 3) kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22–24 §:ssä tarkoitettu omaehtoinen opiskelu;
- 4) työnhakuvalmennus;
- 5) uravalmennus;
- 6) kokeilu.

Kulukorvauksen myöntää ansiopäivärahaa hakevalle työnhakijalle työttömyyskassa ja peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea hakevalle työnhakijalle Kansaneläkelaitos.

Työ- ja elinkeinotoimisto voi myöntää kulukorvausta henkilöasiakkaalle:

1) joka osallistuu työllistymissuunnitelmassa tai sitä korvaavassa suunnitelmassa sovittuun työllistymistä tukevaan palveluun; tällaisena palveluna ei pidetä asiointia työ- ja elinkeinotoimistossa eikä 6 luvussa tarkoitettua työnhakijan omaehtoista työttömyysetuudella tuettua opiskelua;

2) jolle palveluun osallistumisesta aiheutuu välttämättömiä kustannuksia; ja

3) jolla ei ole oikeutta kulukorvaukseen 1 momentin perusteella eikä oikeutta vastaavaan korvaukseen palveluun osallistumisesta aiheutuvista kuluista muun lain nojalla.

(30.12.2020/1279)

3 momentti on L:lla 1270/2020 väliaikaisesti muutetussa muodossaan voimassa 1.3.2021–31.12.2024.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

työttömyysturvasta annetun lain 2 a luvun 13 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työttömyysturvasta annetun lain (1290/2002) 2 a luvun 13 a § seuraavasti:

2 a luku

Työvoimapoliittisesti moitittava menettely

13 a §

Kustannukset palveluun osallistumisesta

Henkilöllä on 11 §:ssä tarkoitettu pätevä syy jättää toteuttamatta työllistymissuunnitelmaa tai sitä korvaavaa suunnitelmaa siltä osin, kuin suunnitelmassa on sovittu osallistumisesta muuhun kuin työllistymistä edistävään palveluun, sekä 13 §:ssä tarkoitettu pätevä syy kieltäytyä muuhun kuin työllistymistä edistävään palveluun osallistumisesta ja keskeyttää tällainen palvelu, jos hänelle aiheutuu palveluun osallistumisesta välttämättömiä kustannuksia eikä hänelle myönnetä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 9 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua kulukorvausta tai vastaavaa korvausta muun lain nojalla.

L:lla 1271/2020 lisätty ja L:lla 423/2021 muutettu 13 a § on väliaikaisesti voimassa 1.3.2021–30.6.2025.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä x.x.2021

Pääministeri

Sanna Marin

Työministeri Tuula Haatainen

1.

Laki

työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 23 ja 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain (1269/2020) 23 ja 24 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

23 §

23 §

Voimaantulo

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2021 ja on voimassa 30 päivään kesäkuuta 2023.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2021 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2024.

24 §

24 §

Siirtymäsäännös

Siirtymäsäännös

Lain 4 §:ssä tarkoitettu henkilö, jonka työnhaku työ- ja elinkeinotoimistossa on alkanut viimeistään 28 päivänä helmikuuta 2021, on siirrettävä kokeilualan kunnan asiakkaaksi viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2021. Näissä tilanteissa kokeilualan kunnan toimivalta alkaa tässä laissa tarkoitettulla tavalla, kun se on saanut työ- ja elinkeinotoimistolta 5 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen. Työ- ja elinkeinotoimiston virkamies, joka on siirretty työskentelemään kokeilualan kunnan johdon ja valvonnan alaisena, jatkaa kokeilualan kunnan asiakkaaksi siirrettävään henkilöön liittyviä tehtäviään työ- ja elinkeinotoimiston lukuun siihen asti, kun kunta on saanut 5 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleviin etuuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Jos työttömälle työnhakijalle on laadittu työllistymissuunnitelma tai sitä korvaava

Lain 4 §:ssä tarkoitettu henkilö, jonka työnhaku työ- ja elinkeinotoimistossa on alkanut viimeistään 28 päivänä helmikuuta 2021, on siirrettävä kokeilualan kunnan asiakkaaksi viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2021. Näissä tilanteissa kokeilualan kunnan toimivalta alkaa tässä laissa tarkoitettulla tavalla, kun se on saanut työ- ja elinkeinotoimistolta 5 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen. Työ- ja elinkeinotoimiston virkamies, joka on siirretty työskentelemään kokeilualan kunnan johdon ja valvonnan alaisena, jatkaa kokeilualan kunnan asiakkaaksi siirrettävään henkilöön liittyviä tehtäviään työ- ja elinkeinotoimiston lukuun siihen asti, kun kunta on saanut 5 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleviin etuuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Jos työttömälle työnhakijalle on laadittu työllistymissuunnitelma tai sitä korvaava

Voimassa oleva laki

suunnitelma ennen hänen ohjaamistaan kunnan asiakkaaksi, suunnitelma velvoittaa asiakasta ja kuntaa siihen saakka, kunnes se on tarkistettu. Kunnan asiakkaaksi siirtyneen työnhakijan tulee ilmoittaa suunnitelmassa sovitujen toimien toteutumisesta kunnalle.

Asiakkaiden ohjaaminen kokeiluun päättyy 31 päivänä maaliskuuta 2023.

Ehdotus

suunnitelma ennen hänen ohjaamistaan kunnan asiakkaaksi, suunnitelma velvoittaa asiakasta ja kuntaa siihen saakka, kunnes se on tarkistettu. Kunnan asiakkaaksi siirtyneen työnhakijan tulee ilmoittaa suunnitelmassa sovitujen toimien toteutumisesta kunnalle.

Asiakkaiden ohjaaminen kokeiluun päättyy 30 päivänä syyskuuta 2024.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

_____

2.

Laki

julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 9 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lakia julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 9 luvun 1 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 luku

9 luku

Kulukorvaus

Kulukorvaus

1 §

1 §

Oikeus kulukorvaukseen

Oikeus kulukorvaukseen

Työttömyysetuutta saavalla työnhakijalla on oikeus saada palveluun osallistumisesta aiheutuvien matka- ja muiden kustannusten korvaamiseksi kulukorvausta seuraavien palveluiden ajalta:

- 1) työvoimakoulutus;
- 2 kohta on kumottu L:lla 29.12.2016/1456.
- 3) kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22–24 §:ssä tarkoitettu omaehtoinen opiskelu;

Työttömyysetuutta saavalla työnhakijalla on oikeus saada palveluun osallistumisesta aiheutuvien matka- ja muiden kustannusten korvaamiseksi kulukorvausta seuraavien palveluiden ajalta:

- 1) työvoimakoulutus;
- 2 kohta on kumottu L:lla 29.12.2016/1456.
- 3) kotoutumisen edistämisestä annetun lain 22–24 §:ssä tarkoitettu omaehtoinen opiskelu;

Voimassa oleva laki

- 4) työnhakuvalmennus;
- 5) uravalmennus;
- 6) kokeilu.

Kulukorvauksen myöntää ansiopäivärahaa hakevalle työnhakijalle työttömyyskassa ja peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea hakevalle työnhakijalle Kansaneläkelaitos.

Työ- ja elinkeinotoimisto voi myöntää kulu- korvausta henkilöasiakkaalle:

1) joka osallistuu työllistymissuunnitel- massa tai sitä korvaavassa suunnitelmassa so- vittuun työllistymistä tukevaan palveluun; täl- laisena palveluna ei pidetä asiointia työ- ja elinkeinotoimistossa eikä 6 luvussa tarkoitet- tua työnhakijan omaehtoista työttömyysetuu- della tuettua opiskelua;

2) jolle palveluun osallistumisesta aiheutuu välttämättömiä kustannuksia; ja

3) jolla ei ole oikeutta kulukorvaukseen 1 momentin perusteella eikä oikeutta vastaa- vaan korvaukseen palveluun osallistumisesta aiheutuvista kuluista muun lain nojalla.

(30.12.2020/1279)

3 momentti on L:lla 1270/2020 väliaikai- sesti muutetussa muodossaan voimassa 1.3.2021–30.6.2023. Aiempi sanamuoto kuu- luu:

Työ- ja elinkeinotoimisto voi myöntää kulu- korvausta työtä vailla olevalle henkilöasiak- kaalle, joka osallistuu 1 momentin 1 tai 4–6 kohdissa tarkoitettuun palveluun ja jolla ei ole oikeutta kulukorvaukseen 1 momentin perus- teella eikä oikeutta korvaukseen palveluun osallistumisesta aiheutuvista kuluista muun lain nojalla.

Kuntouttavan työtoiminnan ajalta maksetta- vasta kulukorvauksesta säädetään työttö- myysturvalaissa.

Ehdotus

- 4) työnhakuvalmennus;
- 5) uravalmennus;
- 6) kokeilu.

Kulukorvauksen myöntää ansiopäivärahaa hakevalle työnhakijalle työttömyyskassa ja peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea hake- valle työnhakijalle Kansaneläkelaitos.

Työ- ja elinkeinotoimisto voi myöntää kulu- korvausta henkilöasiakkaalle:

1) joka osallistuu työllistymissuunnitel- massa tai sitä korvaavassa suunnitelmassa so- vittuun työllistymistä tukevaan palveluun; täl- laisena palveluna ei pidetä asiointia työ- ja elinkeinotoimistossa eikä 6 luvussa tarkoitet- tua työnhakijan omaehtoista työttömyysetuu- della tuettua opiskelua;

2) jolle palveluun osallistumisesta aiheutuu välttämättömiä kustannuksia; ja

3) jolla ei ole oikeutta kulukorvaukseen 1 momentin perusteella eikä oikeutta vastaa- vaan korvaukseen palveluun osallistumisesta aiheutuvista kuluista muun lain nojalla.

(30.12.2020/1279)

3 momentti on L:lla 1270/2020 väliaikai- sesti muutetussa muodossaan voimassa 1.3.2021–31.12.2024. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Työ- ja elinkeinotoimisto voi myöntää kulu- korvausta työtä vailla olevalle henkilöasiak- kaalle, joka osallistuu 1 momentin 1 tai 4–6 kohdissa tarkoitettuun palveluun ja jolla ei ole oikeutta kulukorvaukseen 1 momentin perus- teella eikä oikeutta korvaukseen palveluun osallistumisesta aiheutuvista kuluista muun lain nojalla.

Kuntouttavan työtoiminnan ajalta maksetta- vasta kulukorvauksesta säädetään työttö- myysturvalaissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

3.

Laki

työttömyysturvasta annetun lain 2 a luvun 13 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysturvasta annetun lain (1290/2002) 2 a luvun 13 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 a luku

2 a luku

Työvoimapoliittisesti moitittava menettely

Työvoimapoliittisesti moitittava menettely

13 a §

13 a §

Kustannukset palveluun osallistumisesta

Kustannukset palveluun osallistumisesta

Henkilöllä on 11 §:ssä tarkoitettu pätevä syy jättää toteuttamatta työllistymissuunnitelmaa tai sitä korvaavaa suunnitelmaa siltä osin, kuin suunnitelmassa on sovittu osallistumisesta muuhun kuin työllistymistä edistävään palveluun, sekä 13 §:ssä tarkoitettu pätevä syy kieltäytyä muuhun kuin työllistymistä edistävään palveluun osallistumisesta ja keskeyttää tällainen palvelu, jos hänelle aiheutuu palveluun osallistumisesta välttämättömiä kustannuksia eikä hänelle myönnetä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 9 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua kulukorvausta tai vastaavaa korvausta muun lain nojalla.

L:lla 1271/2020 lisätty ja L:lla 423/2021 muutettu 13 a § on väliaikaisesti voimassa 1.3.2021–31.12.2023.

Henkilöllä on 11 §:ssä tarkoitettu pätevä syy jättää toteuttamatta työllistymissuunnitelmaa tai sitä korvaavaa suunnitelmaa siltä osin, kuin suunnitelmassa on sovittu osallistumisesta muuhun kuin työllistymistä edistävään palveluun, sekä 13 §:ssä tarkoitettu pätevä syy kieltäytyä muuhun kuin työllistymistä edistävään palveluun osallistumisesta ja keskeyttää tällainen palvelu, jos hänelle aiheutuu palveluun osallistumisesta välttämättömiä kustannuksia eikä hänelle myönnetä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 9 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua kulukorvausta tai vastaavaa korvausta muun lain nojalla.

L:lla 1271/2020 lisätty ja L:lla 423/2021 muutettu 13 a § on väliaikaisesti voimassa 1.3.2021–30.6.2025.

—
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
—